

Извјештај о квалитету
за статистичко истраживање
РОЂЕНИ И УМРЛИ, 2013.

Републички завод за статистику,
Бања Лука, 2015.

Садржај

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања	5
1.1. Намјена и периодика провођења истраживања	5
1.2. Правни основ и одговорност статистичких институција	5
1.3. Јединица посматрања	5
1.4. Прикупљање података	5
1.5. Обухват	5
1.6. Дефиниције	5
1.7. Обрада података	6
1.8. Објављивање резултата	6
1.9. Кључне варијабле	6
1.10. Кључне статистике	6
1.11. Упитник	7
1.12. Контакт информације	7
2. Релевантност	7
2.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа расположивих ESS статистика (R1)	7
3. Тачност	8
3.1. Грешке узорковања	8
3.1.1. <i>Поступак израчунавања грешака узорковања</i>	8
3.1.2. <i>Грешка узорковања – Показатељ квалитета и учинка – Коефицијент варијације (A1)</i>	8
3.1.3. <i>Објашњења</i>	8
3.1.4. <i>Активности за смањење грешака узорковања</i>	8
3.2. Неузорачке грешке	8
3.2.1. <i>Грешке обухвата</i>	8
3.2.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа прекомјерног обухвата (A2)	8
3.2.1.2. Грешка недовољног обухвата	8
3.2.1.3. Мјере за смањење грешака обухвата	8
3.2.2. <i>Грешке мјерења</i>	8
3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења	8
3.2.2.3. <i>Поступање у случају грешака мјерења</i>	9
3.2.2.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа едитовања/уређивања података (A3)	9
3.2.2.5. Мјере за смањење броја грешака мјерења	9
3.2.3. <i>Грешке неодговора</i>	9
3.2.3.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора извјештајне јединице (A4)	9
3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора варијабле (A5)	9
3.2.3.3. <i>Поступци у случају неодговора</i>	9
3.2.3.4. <i>Поступци за смањење стопе неодговора</i>	9
3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података (A6)	9
3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти (A7)	9
3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије (A8)	9
4. Правовременост и тачност објаве	10
4.1. Правовременост објаве	10
4.1.1. <i>Показатељ квалитета и учинка – Правовременост првих резултата (T1)</i>	10
4.1.2. <i>Показатељ квалитета и учинка – Правовременост коначних резултата (T2)</i>	10
4.2. Тачност објаве	10
4.2.1. <i>Показатељ квалитета и учинка – Тачност објаве (T3)</i>	10
4.3. Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности објаве	10
5. Доступност и јасноћа	10
5.1. Доступност	10
5.1.1. <i>Канали дисеминације</i>	10
5.1.2. <i>Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације (AC1)</i>	11
5.1.3. <i>Начини дисеминације</i>	11

5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације (AC2)	11
5.1.5. Показатељ квалитета и учинка – Број приступа оннн-лллиинннеее бази података (AC3) .	11
5.2. Јасноћа	11
5.2.1. Штампане публикације и интернетска објава	11
5.2.1.1. Дисеминирани резултати.....	11
5.2.1.2. Ниво (детаљност) дисеминације.....	12
5.2.1.3. Метаподаци.....	12
5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата	12
5.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности мета података (AC 4).....	12
6. Упоредивост и усклађеност.....	12
6.1. Временска упоредивост	12
6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија (SC1).....	12
6.1.2. Прекиди у временским серијама	12
6.1.3. Остали фактори, који утичу на временску упоредивост	12
6.2. Географска упоредивост	12
6.2.1. Упоредивост с осталим чланицама Европског статистичког система	12
6.3. Десезонирање	12
6.4. Усклађеност између привремених и коначних података.....	13
6.4.1. Политика дисеминације привремених података	13
6.4.2. Показатељ квалитета – Усклађеност између привремених и коначних података (SC2).....	13
6.4.3. Разлози за веће разлике између привремених и коначних података	13
6.5. Усклађеност с резултатима референтног истраживања	13
6.5.1. Кратак опис референтног истраживања	13
6.5.2. Показатељ квалитета и учинка – Усклађеност са референтним подацима (SC3).....	13
6.5.3. Разлози за већа одступања	13
7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета.....	13
8. Процјена корисничких потреба и перцепција корисника	13
8.1. Класификовање и разумијевање корисника.....	13
8.2. Мјерење перцепција и задовољства корисника.....	13
8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника (US1).....	13
8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника (US2)	14
9. Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица	14
9.1. Трошкови Републичког завода за статистику.....	14
9.1.1 Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама (RCR1).....	14
9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица	14
9.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника у сатима и/или финансијским показатељима (RCR 2).....	14
9.3. Мјере за смањивање трошкова и оптерећености.....	14
10. Повјерљивост, транспарентност и заштита	14
10.1. Повјерљивост	14
10.2. Транспарентност	14
10.3. Заштита.....	15
11. Закључак	15

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања

1.1. Намјена и периодика спровођења истраживања

Основна намјена спровођења истраживања о рођеним и умрлим лицима јесте прикупљање података и производња демографских индикатора, у циљу пружања потребних информација за кориснике података и доносиоце одлука.

Перодика истраживања је годишња а подаци се прикупљају мјесечно.

1.2. Правни основ и одговорност статистичких институција

Статистичко истраживање о рођеним и умрлим у Републици Српској за 2013. годину, проводи се на темељу Статистичког програма Републике Српске за период 2012–2017. године, који је заснован на Закону о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03).

1.3. Јединица посматрања

Јединица посматрања су регистровани случајеви о рођеним и умрлим лица у Републици Српској.

1.4. Прикупљање података

Подаци о рођеним лицима прикупљају се на основу упитника ДЕМ-1, а подаци о умрлим лицима на основу упитника ДЕМ-2. Завод преко својих регионалних одјељења упитнике шаље извештајним јединицама почетком децембра текуће године за мјесечно извјештавање у наредној години, уз допис за матичне службе.

Матичне службе попуњавају упитнике подацима о рођењу и смрти за све регистроване случајеве на територији Републике Српске, користећи метод интервјуа и на основу извештајног метода (одговоре на нека питања преузимају са обрасца Пријава рођења или са обрасца Потврда о смрти).

Матичне службе су обавезне најкасније до 10. у мјесецу, доставити попуњене упитнике подручним одјељењима Републичког завода за статистику у Бањој Луци, Добоју, Бијељини, Фочи, Источном Сарајеву и Требињу.

У одјељењима се врши контрола попуњености статистичких образаца и затим се приступа њиховом шифрирању у оквиру припреме за унос података. Шифрирање образаца се врши у складу са Кодексом за шифрирање статистичких образаца и Класификацијом занимања. Подручна одељења су обавезна најкасније до 25. у мјесецу доставити Заводу исконтролисани и шифрирани обрасце.

1.5. Обухват

Обухват је потпун, што значи да су истраживањем обухваћена сва рођена и умрла лица која су регистрована у матичним књигама Републике Српске.

1.6. Дефиниције

Истраживање о рођеним и умрлим се спроводи према методологији која је усклађена са препорукама УН Principles and Recommendations for a Vital Statistics System Revision 2.

Живорођеним дјететом се сматра свако дијете које при рођењу дише и показује друге знакове живота као што су куцање срца, пулсирање пупчане врпце и несумњиво кретање вољних мишића. Ако дијете убрзо након порога умре, најприје се региструје као живорођено, а затим као умрло одојче.

Према препорукама Скупштине Свјетске здравствене организације и Међународног удружења гинеколога (ФИГО) мртворођеним се сматра дијете рођено, односно извађено из тијела мајке, без икаквих знакова живота тј. ако није дисало нити показивало неки други знак живота, а ношено је дуже од 22 недеље (приближно 6 мјесеци) и које има порођајну тежину 500 г и више.

Умрло лице, је оно код кога је, након живорођења, дошло до трајног престанка свих знакова живота.

Умрло одојче је дијете код кога је након живорођења, а пре него што је навршило једну годину старости, дошло до трајног престанка свих знакова живота.

1.7. Обрада података

Након достављених упитника од стране подручних одјељења, упитници о умрлим лицима и потврде о смрти достављају се Институту за јавно здравство Републике Српске на шифрирање узрока смрти. Шифрирање се врши у складу са Међународном класификацијом болести, Десета ревизија.

Унос података о рођеним и умрлим врши се континуирано сваки мјесец текуће године и траје до марта наредне године.

Логичке контроле се раде континуирано након уноса података. Подаци се упоређују са подацима из претходних година и ако постоје одређена одступања телефонски се контактира извјештајна јединица ради рјешавања одступања. На овај начин се годишње обради око 25 000 упитника.

Конечна база се формира у априлу текуће године за претходну годину.

1.8. Објављивање резултата

Републички завод за статистику објављује податке о рођеним и умрлим за Републику Српску кроз више публикација од којих се издвајају:

Статистичко саопштење – у којем се публикују коначни подаци о рођеним и умрлим. Објављују се основни подаци о рођеним и умрлим, са кратким аналитичким пресоком поређења са претходном годином и демографским трендовима.

Годишњи билтен демографске статистике – садржи детаљнији преглед коначних података о рођеним и умрлим у Републици Српској

Статистички годишњак – у којем се налазе основне методолошке назнаке и серија података о рођеним и умрлим, од 1996. године.

РС у бројкама – у овој публикацији дају се само основни подаци за претходну годину, као и скраћени коментар.

Рок за коначне податке за годишње саопштење је 25. април, за годишњи билтен је 10. септембар, док се остале двије публикације објављују крајем године (26. новембар и 5. децембар).

1.9. Кључне варијабле

- Пол,
- старост,
- мјесто сталног становања,
- ред рођења,
- брачно стање,
- врста насилне смрти,
- узрок смрти.

1.10. Кључне статистике

- Укупан број живорођени и мртворођени,
- укупан број умрлих и одојчад,
- стопе рођених, мртворођених, умрлих, одојчад и природни прираштај,
- живорођени према реду рођења и старости мајке,
- просечна старост мајке према реду рођења живорођене деце,
- умрли према полу и старости,
- умрли према полу и узроку смрти,
- насилне смрти према полу и врсти насилне смрти.

1.11. Упитник

Статистички образац о рођеним лицима је двострани лист папира А4 формата (ДЕМ-1), образац о умрлим лицима је двострани лист папира А3 формата (ДЕМ-2). Образци се коригује у складу са међународним стандардима и прописима Еуростата о варијаблама и начину достављања података. Матичари попуњавају статистички листић о рођењу и смрти користећи метод интервјуа и извештајни метод (одговоре на нека питања преузимају са обрасца Пријава рођења или са обрасца Потврда о смрти). Матичне службе Републике Српске имају кратко методолошко упутство о начину попуњавања статистичког обрасца за рођене и умрле. За регистроване случајеве смрти, матичари су обавезни доставити копију Потврде о смрти уз статистички образац.

Матичним уредима се уз статистичке обрасце (ДЕМ-1 и ДЕМ-2) доставља и допис у којем их обавјештавамо о евентуалним корекцијама на извјештајима и року у којем су дужни доставити податке.

Обрасци ДЕМ-1 и ДЕМ-2 су доступни на интернет страници Завода:

http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/obraci/stanovnistvo/Obrazac_Dem1.pdf

http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/obraci/stanovnistvo/Obrazac_Dem2.pdf

1.12. Контакт информације

За провођење истраживања о рођеним и умрлим задужено је Одјељење статистике становништва.

Контакт особа:

Дара Петковић dara.petkovic@rzs.rs.ba 051/ 332 709; 051/332-727

2. Релевантност

2.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа расположивих ESS статистика (R1)

Кроз истраживање се израчунава дио кључних индикатора према међународним стандардима, осим индикатора који захтијевају податке о броју становника према старосним групама јер се истима не располаже.

Методологија за спровођење истраживања је усклађена са међународним стандардима. Такође, истраживање се спроводи према захтјевима који су дефинисани уредбом Европске комисије бр. 1260/2013 Европског парламента и Вијећа о европској демографској статистици, и Manuel for data providers. Испоштовано је 81% (18/22) захтјева из Уредбе, што се може видјети кроз Табелу 1.

Табела 1. Листа статистика које се требају прикупити у складу са Регулацивом Европске комисије о европској демографској статистици, број 1260/2013 и Manuel for data providers

Табеле:	
Живорођени према мјесецу рођења	ДА
Живорођени према старости мајке и години рођења мајке	ДА
Живорођени према старости мајке, години рођења мајке и стварном пребивалишту мајке по региону (НУТС 2)	ДА
Живорођени према старости мајке, години рођења мајке и стварном пребивалишту мајке по региону (НУТС 3)	ДА
Живорођени према старости мајке, години рођења мајке и земљи држављанства мајке	НЕ
Живорођени према старости мајке, години рођења мајке и реду рођења живорођене дјеце	ДА
Живорођени према старости мајке, години рођења мајке и полу рођеног дјетета	ДА
Живорођени према старости мајке, години рођења мајке и брачном статусу	ДА
Живорођени према старости мајке, години рођења мајке и положају у запослености	ДА
Живорођени према старости мајке, години рођења мајке и највишој завршеној школи	ДА
Живорођени према тежини и гестикацијској старости	НЕ
Легални намерни прекид трудноће по старости мајке и претходим бројем живорођених	НЕ
Мртворођени према старости мајке	ДА
Умрли према полу и старости	ДА
Умрли према мјесецу смрт	ДА
Умрли према полу, старости, години рођења и сталном пребивалишту (НУТС 2)	ДА
Умрли према полу, старости и стварном пребивалишту (НУТС 3)	ДА
Умрли према полу, старости, години рођења и земљи рођења	ДА
Умрли према полу, старости, години рођења и земљи држављанства	ДА
Умрли према полу, старости, години рођења и највишој завршеној школи	ДА
Умрла одојчад по старости и полу	ДА
Умрла одојчад према највишој завршеној школи мајке и оца	НЕ

3. Тачност

3.1. Грешке узорковања

3.1.1. Поступак израчунавања грешака узорковања

Истраживање се не спроводи на бази узорка.

3.1.2. Грешка узорковања – Показатељ квалитета и учинка – Коефицијент варијације (A1)

Видјети тачку 3.1.1.

3.1.3. Објашњења

Видјети тачку 3.1.1.

3.1.4. Активности за смањење грешака узорковања

Видјети тачку 3.1.1.

3.2. Неузорацке грешке

3.2.1. Грешке обухвата

Будући да се обухватају сви случајеви рођених и умрлих лица који су уписани у матичне књиге, грешке обухвата нису утврђене.

3.2.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа прекомјерног обухвата (A2)

Прекомјерни обухват није могућ јер се обухват креира на основу података уписаних у матичне књиге. Сви дупло достављени записи током контроле чишћења материјала се исконтролишу и по потреби избришу.

3.2.1.2. Грешка недовољног обухвата

Истраживање рођених и умрлих покрива све извештајне јединице у Републици Српској, грешке недовољног обухвата се не јављају.

3.2.1.3. Мјере за смањење грешака обухвата

Видјети тачку 3.2.1.2.

3.2.2. Грешке мјерења

3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења

Прва контрола података врши се у подручним одјељењима Завода где се врши контрола попуњености статистичких образаца и затим се приступа њиховом шифрирању у оквиру припреме за унос података. Приликом уноса података у апликацију за рођене и умрле, инкорпорирани су логичке контроле. После уноса података приступа се логичким контролама. Апликација излиста све грешке које се јаве у складу са претходно дефинисаним правилима логичких контрола. Следећи корак је прављење и контрола конзистентности података. Уколико се приликом логичке контроле или израде табела уоче одступања, контактира се извјештајна јединица како би се извршила провјера података.

3.2.2.2. Разлози за настанак грешака мјерења

Најчешћи разлози грешке мјерења су:

- особа која попуњава упитник није детаљно прочитала упутство за попуњавање,
- недовољна пажљивост лица које попуњава упитник приликом давања одговора,
- особа која испуњава упитник то уради површно и не попуни све потребне податке,
- упитник не попуњава увијек иста особа.

3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења

У случају грешака мјерења, грешку исправимо сами ако утврдимо да је то могуће, што зависи и од врсте грешке, а ако није могуће, контактирамо извјештајну јединицу.

3.2.2.4 Показатељ квалитета и учинка – Стопа едитовања/уређивања података (А3)

Едитовање података се врши за оне варијабле за које нам то преостали подаци дозвољавају.

Тренутно се не води аутоматско евидентирање, тако да не располажемо са стопом едитованих података.

3.2.2.5 Мјере за смањење броја грешака мјерења

Најучинковитија мјера за смањење грешака мјерења је јасно и разумљиво методолошко објашњење за попуњавање упитника, које не смије бити преопширно.

3.2.3. Грешке неодговора

3.2.3.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора извјештајне јединице (А4)

Обзиром да се упис рођених и умрлих посматра на основу појединачно попуњених образаца, њих можемо посматрати код показатеља стопе неодговора извјештајне јединице, а не матичне службе која нам уствари доставља податке. У референтној 2013. години није било неодговора извјештајних јединица.

3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора варијабле (А5)

Што се тиче стопе неодзива/неодговора варијабле за рођене можемо посматрати према кључним варијаблама у које ћемо укључити датум рођења за рођену децу и ЈМБ, код којег се појављује стопа неодговора која износи 56,5% за преосталих шест цифара ЈМБ. Датум рођења дјетета не билежи стопу неодзива/неодговора.

Што се тиче стопе неодзива/неодговора варијабле за умрле можемо посматрати према кључним варијаблама у које ћемо укључити датум смрти и ЈМБ, код којег се појављује стопа неодговора која износи 3,8% за преосталих шест цифара ЈМБ. Датум смрти не билежи стопу неодзива/неодговора.

3.2.3.3. Поступци у случају неодговора

У случају неодговора настојимо добити недостајући податак и ако у томе не успијемо ставимо да је податак непознат.

3.2.3.4. Поступци за смањење стопе неодговора

Када уочимо да су одређена питања нејасна за рођене и умрле, настојимо их у наредној референтној години појаснит. Такође, у допису који шаљемо извјештајним јединицама, заједно са обрасцима, наведемо телефонски контакт путем којег могу добити детаљне информације.

3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података (А6)

Импутирање података се врши за оне варијабле за које нам то преостали подаци дозвољавају.

Тренутно се не води аутоматско евидентирање, тако да не располажемо са стопом импутираних података.

3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти (А7)

Грешке у микроподацима се уклањају приликом обраде података тако да не долази до накнадне ревизије.

3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије (А8)

Не проводи се ревизија података за статистику рођених и умрлих у референтној години.

4. Правовременост и тачност објаве

4.1. Правовременост објаве

4.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост првих резултата (Т1)

Коначни резултати су уједно и први резултати

4.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост коначних резултата (Т2)

Правовременост објаве коначних резултата истраживања одређена је као разлика између датума прве објаве и краја референтног раздобља, у нашем случају се ради о 115 дана од дана завршетка референтног мјесеца.

Референтно раздобље	2013
Датум објаве	25.04.2013.
Број дана од краја референтног периода до датума објављивања	T+115

4.2. Тачност објаве

4.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Тачност објаве (Т3)

Није било одступања између најављеног датума у годишњем календару публикавања и стварног датума објаве.

4.3. Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности објаве

Није било одступања између најављеног датума у годишњем календару публикавања и стварног датума објаве.

5. Доступност и јасноћа

5.1. Доступност

5.1.1. Канали дисеминације

Број	Канали дисеминације	Коришћено
1	Web страница – интернет објава	ДА
2	Писани захтјеви корисника по њиховој спецификацији	ДА
3	Подаци који се објављују путем телефона	НЕ
4	Дигитални медији (ЦД, дискете, итд ..)	НЕ
5	Подаци представљени на новинарској конференцији	ДА
6	Тематски билтен	ДА
7	Посебне штампане публикације	ДА
8	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ
9	Статистички заштићени микроподаци	НЕ

5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације (AC1)

Стопа коришћених канала дисеминације резултата је 55,5% (5/9X100).

5.1.3. Начини дисеминације

При објављивању резултата истраживања о рођеним и умрлим коришћени су сљедећи начини дисеминације:

Број	Начини дисеминације	Коришћено
1	Web страница – интернет објава	ДА
2	Web странице осталих институција	НЕ
3	Web странице међународних организација	НЕ
4	Писани захтјеви	ДА
5	Телефонско посредовање	НЕ
6	Дигитални медији (ЦД, дискете, итд ..)	НЕ
7	Подаци представљени на новинарској конференцији	ДА
8	Годишњак	ДА
9	Ово је Република Српска	ДА
10	Саопштење	ДА
11	Тематски билтен	ДА
12	Посебне публикације	ДА
13	Публикације Еуростата	НЕ
14	Публикације осталих међународних организација (ОЕЦД, ИМФ)	НЕ
15	Базе података, намијењене за интерну употребу	НЕ
16	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ

5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације (AC2)

Стопа коришћених начина дисеминације је 50% (8/16X100).

5.1.5. Показатељ квалитета и учинка – Број приступа оннн-лллиинннее бази података (AC3)

База података о рођеним и умрлим лицима није доступна on-line.

5.2. Јасноћа**5.2.1. Штампане публикације и интернетска објава**

- Саопштење „Рођени и умрли у Републици Српској“ 2013. години,
- Тематски билтен „Демографска статистика“,
- „Статистички годишњак Републике Српске“ у дијелу који се односи на рођене и умрле,
- „Ово је Република Српска“ у дијелу који се односи на рођене и умрле.

5.2.1.1. Дисеминирани резултати

Резултати истраживања о рођеним и умрлим су приказани у облику апсолутних вриједности (годишње саопштење, тематски билтен, статистички годишњак, РС у бројкама).

Поред прегледа података у табелама подаци су, у горе наведеним публикацијама, такође приказани путем графикана.

5.2.1.2. Ниво (деталност) дисеминације

У статистичким публикацијама за Републику Српску, подаци о рођеним и умрлим су приказани до одређеног нивоа детаљности, у зависности од врсте публикације.

Тако нпр. Тематски билтен садржи податке за ниво општина.

5.2.1.3. Метаподаци

У оквиру Метаподатака, на званичној интернет страници Завода, за ово истраживање су доступни основни појмови и дефиниције, као и Методологија у дијелу интернет странице који се односи на статистику рођених и умрлих. Методологија истраживања је у потпуности усклађена са међународним стандардима које је поставио Еуростат, уредба (ЕУ) бр.1260/2013 Европског парламента и већа о европској демографској статистици и Manual for data providers.

<http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/stanovnistvo/MetodoloskoUputstvoZaMaticare2010.pdf>

http://www.rzs.rs.ba/terms/defs/2/?add=111&left_mi=111

Поред тога, у краћем облику, метаподаци су доступни и у оквиру штампаног и електронског саопштења „Рођени и умрли“, Статистичком годишњаку и публикацији „Ово је Република Српска“.

5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата

Подаци се на веб страници РЗС РС приказују у PDF формату, у Excel табелама и графички како би се омогућило корисницима да анализирају и употребљавају податке.

5.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности мета података (AC 4)

На Интернет страници завода могу се пронаћи методологија истраживања, као и сви подаци приказани на детаљном и агрегираном нивоу.

6. Упоредивост и усклађеност

6.1. Временска упоредивост

6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија (SC1)

Подаци о кретањима броја рођених и умрлих лица у Републици Српској прикупљају се од 1996. године.

6.1.2. Прекиди у временским серијама

Није било прекида у серијама рођених и умрлих у РС од почетка прикупљања податка (1996. године), осим што од 2002. године, нису укључени подаци о рођеним и умрлим за територију Брчко дистрикта. Од 2003. године подаци се исказују у складу са дефиницијом сталног становника, а од 2008. године из обраде су искључени накнадни уписи. Све методолошке промене, за потребе поређења података могу се искључити или укључити у обраду података, и на тај начин обезбедити кориснику серију упоредивих података.

6.1.3. Остали фактори, који утичу на временску упоредивост

Није било фактора од значаја да би утицали на временску упоредивост.

6.2. Географска упоредивост

6.2.1. Упоредивост с осталим чланицама Европског статистичког система

Подаци о броју рођених и умрлих користи се за националне потребе. Све варијабле су у потпуности усклађене са међународним препорукама. Од 2002. године, Завод на годишњем ниво доставља податке Агенцији за статистику.

6.3. Десезонирање

У оквиру података о рођеним и умрлим не примјењује се поступак десезонирања.

6.4. Усклађеност између привремених и коначних података

6.4.1. Политика дисеминације привремених података

Статистика о рођеним и умрлим лицима не објављује претходне резултате.

6.4.2. Показатељ квалитета – Усклађеност између привремених и коначних података (SC2)

Видети тачку 6.4.1.

6.4.3. Разлози за веће разлике између привремених и коначних података

Видјети тачку 6.4.1.

6.5. Усклађеност с резултатима референтног истраживања

6.5.1. Кратак опис референтног истраживања

Не проводи се референтно истраживање.

6.5.2. Показатељ квалитета и учинка – Усклађеност са референтним подацима (SC3)

Не проводи се ниједно референтно истраживање да бисмо упоредили податке.

6.5.3. Разлози за већа одступања

Не проводи се ниједно референтно истраживање.

7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета

Ниједан trade-off није анализиран у овом истраживању.

8. Процјена корисничких потреба и перцепција корисника

8.1. Класификовање и разумијевање корисника

Захтјеви корисника су задовољени на начин да се уз ПДФ формат, на web страници Завода, може пронаћи и Excel табела са серијом података о рођеним и умрлим ради лакшег управљања подацима и њихове анализе. Како би се олакшала интерпретација података свако годишње саопштење за јавност поред табела са подацима, садржи кратак коментар и методолошка упутства на српском и на енглеском језику. Тематски билтен, статистички Годишњак такође садрже и енглеску варијанту.

Најважнији корисници рођених и умрлих су:

- Владине и друге институције јавне управе попут Министарства породице, омладине и спорта, као и институције на нивоу БиХ,
- Наука, истраживање и образовање (факултети и истраживачки центри, удружења грађана),
- Општа јавност (физичка лица),
- Медији (РТВ куће и принтани медији),
- Страни корисници (EUROSTAT, WB, IMF, амбасаде страних држава).

8.2. Мјерење перцепција и задовољства корисника

8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника (US1)

Не обавља се посебно истраживање задовољства корисника овим производом тј. анкетом.

8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника (US2)

Не обавља се посебно истраживање задовољства корисника овим производом тј. анкетом.

9. Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица

9.1. Трошкови Републичког завода за статистику

9.1.1 Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама (PCR1)

Није предмет посебних анализа

9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица

9.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника у сатима и/или финансијским показатељима (PCR 2)

Није предмет посебних анализа

9.3. Мјере за смањивање трошкова и оптерећености

Увођење електронских образаца била би најзначајнија мера за смањење трошкова и оптерећености.

10. Повјерљивост, транспарентност и заштита

10.1. Повјерљивост

Подаци који се прикупљају за потребе истраживања о рођеним и умрлим, подлијежу законским оквирима повјерљивости и искључиво се користе у статистичке сврхе.

Законом о статистици РС дефинисани су правни оквири заштите и повјерљивости података. Тако, члан 17. тачка 3 налаже: „Повјерљиви подаци који се прикупљају у статистичке сврхе, не смију се користити у друге сврхе.“

У дијелу VII ПОВЈЕРЉИВОСТ ПОДАТАКА И ЗАШТИТА ЛИЧНИХ ПОДАТАКА, Закона о статистици РС је регулисана ова област.

Такође, Правилником о заштити повјерљивих података у РС РС, регулисано је осигуравање повјерљивости индивидуалних података, као и процедуре при давању, размјени и уступању тих података корисницима и/или групама корисника.

10.2. Транспарентност

Корисници су упознати са начином коришћења података из статистичког истраживања рођених и умрлих.

Изјаве на конференцијама за штампу, везано за резултате истраживања, су апсолутно непристрасне и политички неутралне.

Нису уочене грешке у публикованим издањима истраживања о рођеним и умрлим за 2013. годину, тако да није било потребе за корекцијама и објавом истих.

10.3. Заштита

Наведено у поглављу 10.1.

11. Закључак

У наредном периоду потребно је побољшати методологију и обрасце. Методологија предлаже ревизију рођених и умрлих после Пописа становништва. Сагледати могућност ревизије обрасца за рођене и умрле, а све у циљу упоредивости података из виталне статистике и пописа.